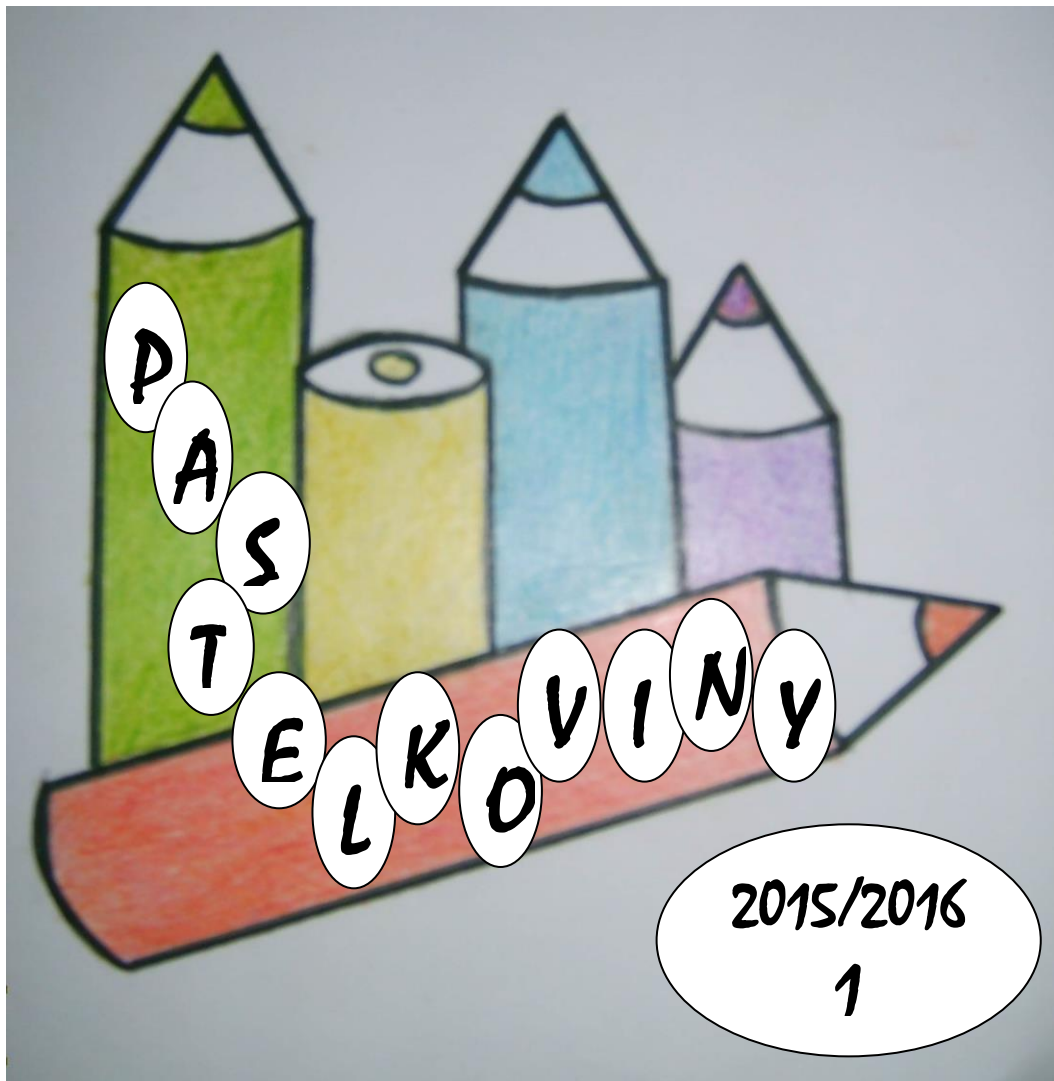

ŠPECIÁLNA ZÁKLADNÁ ŠKOLA
TŘEBÍČSKA 16
HUMENNÉ

Milí čitatelia,
naši predkovia nám zanechali množstvo múdrych výrokov a každodenná realita nám potvrdzuje ich všeobecnú platnosť a pravdivosť. V súvislosti s postupujúcou jeseňou a blížiacou s zimou sa mi čoraz častejšie v myslí vynára otázka: „Čo odpovieš, keď sa ťa zima opýta, čo si robila v lete?“ My „školáci“, našťastie, môžeme s pokojným svedomím odpovedať, že sme v lete oddychovali a nerobili nič dôležité. Veď sme si to po desiatich pracovných mesiacoch v škole naozaj zaslúžili. Ale hovorí sa tiež, že „všetkého veľa škodí“ a že „práca človeka šľachtí“, preto návrat do školy by pre nás nemal byť znechucujúcou a otravnou povinnosťou, ale príležitosťou postúpiť do vyššieho „levelu“. Pretože „Každé zlo je na niečo dobré“ a „Čo ťa nezabije, to ťa posilní“. Ale dosť už bolo ľudových múdrostí, čas letí, školské vyučovanie je v plnom prúde a redakčná rada je pripravená všetko zdokumentovať, aby sme si na konci roka mohli povedať: Tento level bol ťažký, ale my sme ho zvládli na jednotku!“

Mgr. Anna Hajníková

Farby jesene

I keď slnko chodí skôr spať,
jeseň radosť tiež môže dať,
stromom dáva farby krásne,
že sa o nich píšu básne.
Žltá, hnedá, oranžová,
tá sa dlho nezachová,
ale i tu krátku chvíľu,
tá krása dá žitia silu.

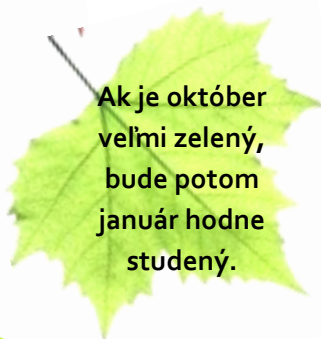
Jeseň je čarovné obdobie plné farieb, dozrievajúcich plodov, ale aj zmien počasia. Je aj predzvestou zimy, ktorá prináša do našich príbytkov pokoj a dni oddychu. S príchodom jesene sa mení celá príroda, mení sa všetko vôkol nás. Príroda nám ešte predtým, ako sa uloží k spánku, daruje všetky farby a chute zo svojej palety, dopraje nám nové nastavenie organizmu. Pohladí nás babím letom. Lístie doslova žiari v tisíckach farebných odtieňov žltej, oranžovej, zlatej, červenej a hnedej. Žltá je ako slnko. Je radosť, šťastie, optimizmus a dobrá nálada. Oranžová ako oheň, živá, hravá, nespútaná a bláznivá ako plamene, ktoré blikajú k nebu. A červená – vášeň, nespútanosť, nekonečná sloboda. Je divá. Dáva pocit, že človek má všetko, len sa treba rozbehnúť. Hnedá toto radostné šialenstvo utlmuje, zjemňuje a vyrovnáva. Nad tým všetkým je oceľové nebo. Veľmi nízko, tesne nad hlavou. Možno stačí natiahnuť ruku a dotknúť sa zlatých lúčov zubatého slniečka. Jeseň si všetci predstavujeme po svojom, no určité spoločné rysy nájdeme medzi nami všetkými. Kedy jeseň prichádza už len ťažko presne povieme. Odborníci však na to majú aj presné merania, ktoré nám vedia povedať, kedy presne sa leto prehupne do jesene.

Astronomická jeseň – nastáva každý rok približne medzi 21. a 23. septembrom, kedy dochádza k jesennej rovníkovej rovnodennosti, a trvá až do 21. alebo 22. decembra, kedy je zimný slnovrat.

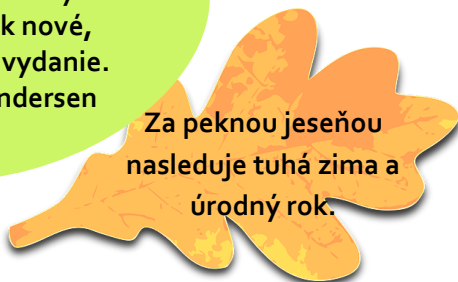
Klimatologická jeseň – začína 1. septembra a končí 30. novembra.

A čo naši predkovia? Aj oni vedeli čo-to o jeseni. Naším starým rodičom sa podarilo vcelku úspešne pozorovať správanie prírody.

Sledovaním zvierat, rastlín a prírodných úkazov dokázali odhadnúť najvhodnejšie termíny pre nich najdôležitejšie udalosti. Vedeli, či bude zima studená, úroda veľká, alebo či bude dostatok vlahy. Ich pranostiky sa nám zachovali dodnes, veľa z nich isto poznáte, ale niektoré pre vás môžu byť novinkou.

**Všetky knihy zožltnú,
ale kniha prírody má
každý rok nové,
nádherné vydanie.
H. CH. Andersen**

Hudba je fenomén, ktorý od nepamäti spájal ľudí rôznej pleti, kultúry, politického či náboženského presvedčenia. Hudobnému jazyku rozumie takmer každý, pretože hudbu vnímame a aj tvoríme srdcom.

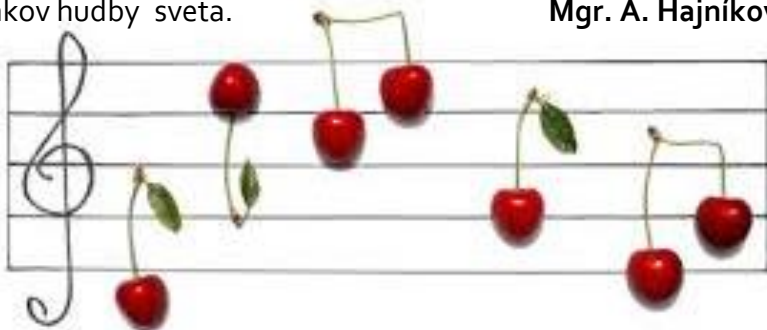
1. október je deň venovaný hudbe a všetkým, ktorí sa jej venujú. V tento deň sa

konajú rôzne akcie spojené s hudbou. Naša škola sa zapojila do osláv Medzinárodného dňa

*O vážnej hudbe
nevážne*

hudby celoškolskou akciou nazvanou O vážnej hudbe nevážne, ktorú pripravila koordinátorka pre masmediálnu komunikáciu Mgr. Hajníková. Cieľom akcie bolo propagovať a poznávať hudobné umenie, utvárať estetické hodnoty, učiť sa kultúre správania. Prostredníctvom hudobných videoklipov sme sa oboznámili s mnohými hudobnými pojmami a skladbami, hudobnými skladateľmi aj známymi interpretmi vážnej i populárnej hudby. V súlade s názvom akcie sa celé podujatie nieslo v duchu zábavného zážitkového učenia spojeného s hraním interaktívnej edukačnej hry zameranej na rozpoznávanie charakteristických znakov hudby sveta.

Mgr. A. Hajníková

ŽIME ZDRAVO A S ÚSMEVOM

Október je mesiac, ktorý sa nesie v znamení úcty k starším občanom, ale zároveň je bohatý aj na mnohé významné dni a výročia. My sme si ich pripomenuli 15.10. podujatím, ktoré pre všetkých žiakov školy pripravili p. učiteľky Daňová, Hvězdová, Hajníková a Račková. Výchovo-zábavné dopoludnie nieslo názov Žime zdravo a s úsmevom a jeho cieľom bolo rozvíjať telo aj ducha v zmysle starogréckej kalokagatie. Po úvodnom motivačnom obrázkovom príbehu, ktorý nám vyrozprávala p. Hajníková, nasledovali preteky vo fúkaní vatových chumáčikov do diaľky a triafanie klincom do hrdla fľaše. Obe súťaže, ktoré v rámci Dňa úsmevu

pripravila a riadila p. Račková, skutočne vyčarovali úsmevy na našich tvárach.

Prostredníctvom modelových situácií sme si vybavili a upevnili vedomosti o správaní sa k starším ľuďom. Keďže v októbri sa slávi

aj Deň bielej palice, niektorí z nás so zviazanými očami absolvovali „slepecký slalom“, ktorý pripravila p. Daňová. To nám umožnilo

včítať sa do pozície nevidiacich a uvedomili sme si, aké zložité je pre nás vidiacich pomáhať takýmto ľuďom. 15. október je aj Dňom umývania si rúk, a keďže v jesenných a zimných mesiacoch je zvýšená

chorobnosť, nasledovala krátka inštruktáž a ukážka správneho umývania rúk spojená s informáciami o význame zdravej výživy, ktorú pripravila p. Hvězdová. Na záver nám úsmevy na tvárach a dobrú náladu vyčarili súťaže v preskakovaní švihadla, točenie obručou hula hoop a „jablčkový“ tanec. Podujatie splnilo svoj cieľ – zábavnou formou nám vštepilo mnoho poučných

informácií, ktoré vďaka konkrétnym zážitkom v nás zanechajú trvalé spomienky.

Mgr.A. Hajníková

Mesiac október sa v našej škole niesol v znamení aktívneho zapojenia sa do 6. ročníka medzinárodného projektu Záložka do knihy spája školy: Múdrost' ukrytá v knihách, v koordinácii s pani Mgr. Rozáliou Cenigovou, ústrednou metodičkou pre školské knižnice.

Za medzinárodný mesiac školských knižníc bol október vyhlásený v roku 2008 Jamesom Henrim, prezidentom Medzinárodnej asociácie školského knihovníctva. Cieľom spomínaného česko-slovenského projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi českými a slovenskými základnými školami a osemročnými gymnáziami a podporiť čítanie prostredníctvom výmeny záložiek do kníh. Žiaci v triedach vytvorili ľubovoľnou technikou malé dielka - záložky do kníh. Po ukončení výroby záložiek sa v cvičebni našej školy uskutočnila ich výstava, ktorá potešila nejedného obdivovateľa, pretože záložky boli zhotovené mimoriadne vkusne a nápadito. Vďaka patrí triednym učiteľkám, ktoré dokázali motivovať svojich žiakov k pekným umeleckým výkonom.

Medzitým si koordinátorky projektu z pridelených partnerských škôl, Mgr. Darina Gabríková zo SZŠ Třebíčska 16, Humenné a

Mgr. Ludmila Kočí zo Speciálnej ZŠ a MŠ Kroměříž z Českej republiky, vymenili zoznamovacie stránky cez internet. Obe sa zhodli, že výmenou záložiek sa naša spolupráca nemusí ukončiť, ale naopak, pedagógovia privítajú akúkoľvek skúsenosť či načerpanie inšpirácie z profesijných a odborných poznatkov týkajúcich sa našich typov škôl.

Do konca októbra si školy vzájomne poštou zaslali záložky, ktoré rozdelením medzi žiakov budú slúžiť nielen na zakladanie do kníh pri čítaní, ale aj ako pripomenutie, že niekde žijú ľudia, ktorí chcú iným urobiť radosť a spoznávať sa navzájom aj prostredníctvom internetu. Celý projekt za školu vyhodnotila Mgr. D. Gabříková a správu s fotodokumentáciou jeho priebehu poslala ústrednej metodičke pre školské knižnice Mgr. R. Cenigovej. Na spoločnom posedení si žiaci podieľajúci sa na projekte pozrú na interaktívnej tabuli webové stránky nielen partnerskej školy z Kroměříža, ale aj samotného mesta, ktoré má bohatú históriu.

Mgr. Darina Gabříková

Zdravá výživa

- Dali by ste si vyprážené muchotrávky pokvapkané ortuťou? Asi nie. Lebo viete, že by ste to neprežili.
- Dali by ste si vyprážený syr, hranolky, majonézu a k tomu tortu? Asi áno. Síce viete, že by ste nemali, ale keď ono je to tak chutné...
- Čo keby ste vedeli, že muchotrávky sú tiež chutné? Ťažké rozhodovanie?

Zlá výživa nás môže aj zabiť. Rôzne rýchlo.

Veľa ľudí si stále neuvedomuje, ako zásadne ovplyvňuje náš život kvalita stravy. O tom, čo rozumieme pod pojmom kvalitná strava, o spôsoboch starostlivosti o svoje zdravie, o predchádzaní obezity a význame pohybovej aktivity nám 13.10. 2015 prednášala Mgr. Zlatica Kožinová z RÚVZ v Humennom. Nadobudnuté vedomosti sme si mohli hneď aj upevniť a preveriť v interaktívnom kvíze zameranom na určovanie zdravých a nezdravých potravín. P. učiteľka Hvězdová, koordinátorka pre zdravý životný štýl, pre nás pripravila aj zážitkovú hru spojenú s hádaním a ochutnávaním niektorých druhov ovocia a zeleniny a skladanie „ovocno-zeleninového“ puzzle. Najaktívnejší z nás boli odmenení omaľovánkami ovocia a zeleniny.

Mgr. M. Hvězdová

Tretí novembrový týždeň je Európskym týždňom boja proti drogám, vyhláseným z iniciatívy Európskej únie Prvýkrát bol tento Európsky týždeň boja proti drogám vyhlásený v roku 1998. Začal sa v Grécku a pokračoval vo všetkých 15 členských štátoch. Neskôr sa stalo nepísanou tradíciou, že v jesenných mesiacoch – osobitne v novembri sa viac ako inokedy organizujú alebo zviditeľňujú pre verejnosť aktivity, ktoré v konečnom dôsledku napomáhajú k znižovaniu dopytu po drogách. Pre mimoriadnu zdravotnú situáciu na škole koordinátorka pre prevenciu patologických javov PaedDr. Daňová zvolila na šírenie osvetu nástennú propagáciu s návštevami tried a s priateľským slovom. Na nástenkách boli v stručnosti popísané dôsledky užívania drog a pravidlá pomoci. Keďže 20. november je aj Medzinárodný deň bez fajčenia, súčasťou edukačných aktivít boli aj informácie o vplyve a následkoch fajčenia na ľudský organizmus. Niektorí naši žiaci osobne vypovedali o škodlivosti fajčenia na ich zdravie.

V súvislosti s 21. novembrom - Svetovým dňom pozdravov, ktorý sa oslavuje na popud bratov MacCormakových od roku 1973 ako spôsob boja proti vojnám, sme hovorili o rozličných, pre nás zvláštnych pozdravoch. Možno ich poznáte aj vy: :

Good morning! (anglicky)

Guten Tag! (nemecky)

Dzień dobry! (poľsky)

Jo napot! (maďarsky)

Bonjour! francúzsky)

Buongiorno! (taliansky)

Buenos dias! (španielsky)

Šalom! (hebrejsky)

Ni hao! (čínsky)

Lačo džives! (rómsky)

Ahoj! Čau! Nazdar!

Servus! ...

Ľudia by sa mali zdravieť, slušne komunikovať, aby nebol čas na boj. Možno raz, keď si deti aj dospelí všade na svete povedia v tento deň „ AHOJ!“ nezostane na svete nikto, kto by si prial vojnu. Pri svetovom terorizme je to zvlášť aktuálne. **PaedDr. V. Daňová**

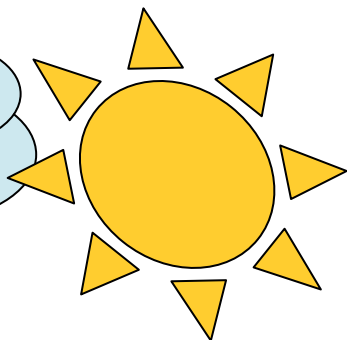
Internet je súčasťou života väčšiny z nás. Je to médium, ktoré nám môže zjednodušovať život tým, že nám umožní získavať informácie, komunikovať s priateľmi, nachádzať nových priateľov, pracovať, aj keď nie sme v kancelárii. Ale všetko má svoj rub a líce, takže internet nám môže život tiež skomplikovať.

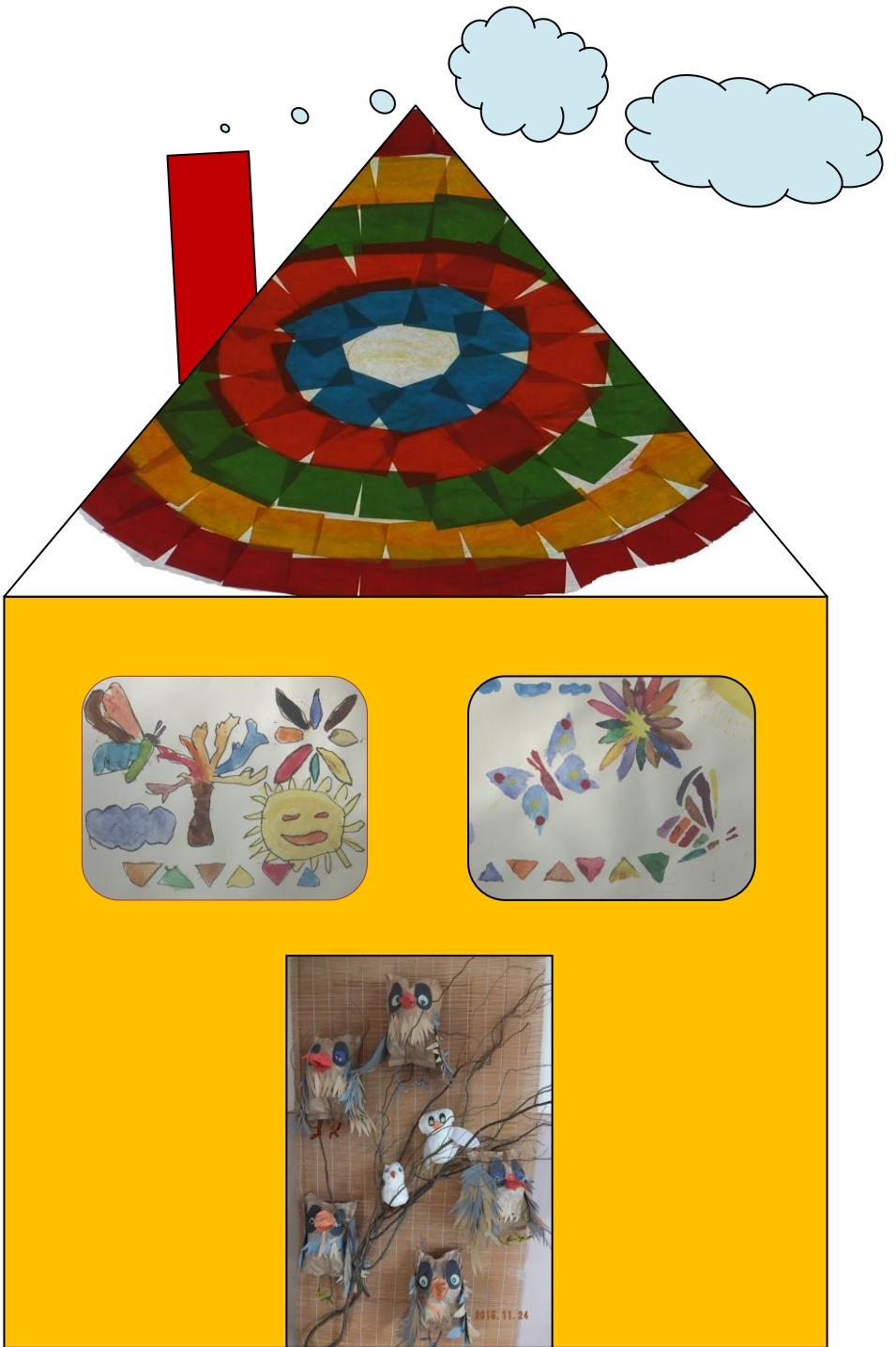
V súvislosti s 30. novembrom – Dňom počítačovej bezpečnosti koordinátorka masmediálnej komunikácie p. učiteľka Hajníková nás prostredníctvom prezentácie a krátkych edukačných videí z www.ovce.sk oboznámila s pozitívami, ale aj hrozbami, ktoré prinášajú moderné technológie tým, že sprostredkujú mediálne obsahy s neprimeraným výskytom násilia, sexuality či inými obsahmi nerešpektujúcimi a dehonestujúcimi ľudskú dôstojnosť. Po tomto teoretickom úvode nás p. učiteľka rozdelila do skupín, v ktorých sme riešili modelové situácie, diskutovali o navrhovaných riešeniach, vyjadrovali svoje skúsenosti, pocity a názory na problémové situácie, s ktorými sa stretávame pri komunikácii na internete. V priebehu spoločnej práce sme zistili, že naoko bezpečný a zábavný internet nás môže aj nemilo prevkapiť či zaskočiť, a naučili sme sa, že opatrnosť na internete je rovnako dôležitá ako v reálnom živote.

Mgr. A. Hajníková

**Galéria
našich prác**

OBSAH

Farby jesene	1-2
V vážnej hudbe (ne)vážne	3-4
Žime zdravo a s úsmevom	5-6
Záložka do knihy spája školy	7-8
Zdravá výživa	9-10
Východ vie: Drogy nie!	11-12
(Ne)bezpečný internet	13-14
Galéria našich prác	15-16

PASTELKOVINY

časopis žiakov ŠZŠ na Tréblícskej ul. v Humennom

Vydanie: 1 - 2015/2016
Ročník: 3.
Vydáva: Špeciálna základná škola
Tréblícska 16, 066 01 Humenné
Zodpovedný redaktor: Mgr. Anna Hajníková
Redakčná rada: PaedDr. Tatiana Gerbocová
PaedDr. Jana Partiková